

STREK

Ledenblad van de regio NOORD
waarin opgenomen HUGRONIEK

Groningen
Fryslân
Assen en omstreken

NOORD
HUMANISTISCH
VERBOND

2016
SEPTEMBER

Port Betaald

De SCHAKEL, waarin opgenomen Hugroniek, is het ledenblad van de afdelingen Fryslân, Groningen en Assen e.o. van het Humanistisch Verbond.

De Schakel verschijnt 4 x per jaar.

De komende nummers:

6 december 2016 **deadline 12-11-16**

8 maart 2017 **deadline 18-2-17**

6 juni 2017 **deadline 13-5-17**

REDACTIEADRES SCHAKEL

Baukje Scheppink

Vijzelstraat 8, 8911 EW Leeuwarden

baukje.scheppink@gmail.com

0511-477083

WEBMASTERS

Groningen Donald Elsas

delsas@xs4all.nl

Assen e.o. Doaitse Swierstra

doaitse@swierstra.net

Fryslân Baukje Scheppink

baukje.scheppink@gmail.com

Meer adressen en contactpersonen achter in de Schakel.

POSTADRESSEN EN SECRETARIATEN

Landelijke ledenadministratie

Humanistisch Verbond, Postbus 75490,
1070 AL Amsterdam 020-5219000

Groningen

Humanistisch Centrum

W.A. Scholtenstraat 2, 9712 KW Groningen

g.j.te.meerman@gmail.com

Gerard te Meerman, secretaris a.i.

Donaties: Penningmeester HV afd. Groningen

NL56INGB0000 8446 58

Stichting Huisvesting HV Groningen

NL10 INGB 0004 1988 73

Fryslân

Postbus 2502, 8901 AA Leeuwarden

058 2666608

hvfryslan@gmail.com

Marjoleine Beers, secretaris en ledenadm.

Facebook: Humanistisch Verbond Fryslân

Assen e.o.

Het Humanistisch Verbond afdeling Assen en

Omstreken is actief in Assen, Hoogeveen,

Meppel, Steenwijk en de omliggende gebieden.

Sommige activiteiten worden samen met de afdeling Groningen georganiseerd.

Aankondigingen daarvan zijn te vinden op zowel de website van Groningen als die van Assen.

Pottenbakkerstraat 49, 9403 VX Assen

secr.hvassen@gmail.com

Fieneke Stronkhorst, secretaris

SCHAKEL EN HUGRONIEK: SAMEN VERDER

Een aantal maanden geleden zaten de besturen van de noordelijke HV-afdelingen in Groningen bij elkaar om te onderzoeken of er voldoende grond was om een aantal activiteiten samen te doen. Die wens bleek uitdrukkelijk aanwezig. Maar de allereerste wens was om gezamenlijk, d.w.z. de afdelingen in Groningen, Fryslân en Assen e.o., een ledenblad uit te geven.

Het blad dat U nu leest is het eerste product van die samenwerking. Het is ontstaan uit een zekere noodzaak toen het niet lukte in Groningen/Assen een opvolger voor Dick Prak te vinden, die gedurende het laatste anderhalf jaar de Hugroniek heeft geredigeerd en opgemaakt. Omdat de leden het belangrijk vinden dat er regelmatig een papieren versie is waarin mededelingen en korte stukjes

*Drie afdelingen maken samen een ledenblad.
Op de foto van Hays Bijlstra is het kunstwerk 'Heilige grond' van Jaap van der Meij (1923-1999) te zien dat in Noardburgum staat.*

staan, is er constructief overleg geweest tussen de afdelingen Friesland, Assen, Emmen en Groningen. Het resultaat is dat beide bladen gecombineerd worden door de Hugroniek op te nemen in de Schakel.

Het is een logische stap. We bezoeken immers nu al incidenteel elkaars activiteiten. In Fryslân komen regelmatig leden uit Groningen die deelnemen aan de cursussen Inleiding in het Humanisme en Once in a Lifetime. We ontmoeten elkaar in april van elk jaar tijdens de Nacht van de

Filosofie Fryslân of bij lezingen. Ook de cursus over Spinoza, losse workshops en zelfs onze jaarlijkse voorjaarsbijeenkomsten genieten algemeen belangstelling in het Noorden.

Een gezamenlijk blad geeft niet alleen informatie over de activiteiten van de verschillende afdelingen, maar stimuleert de samenwerking en het uitwisselen van ideeën. Wij hopen dat dit de deelname aan activiteiten buiten de afdelingen zal bevorderen.

Voor Groningen en Assen is dit een oplossing van een nijpend probleem. Dank gaat ook uit naar Baukje Scheppink, die de redactie en grafische vormgeving voor haar rekening neemt. De grotere aantallen en de samenwerking met meer mensen vraagt om een omschakeling naar een andere logistiek, zelfs een andere drukker.

Daarnaast zullen de afzonderlijke afdelingen contact met de eigen achterban blijven houden via e-mail en de website van het Humanistisch Verbond om actuele en recente informatie te verspreiden. De leden van het HV die aangegeven hebben dat zij de Hugroniek of Schakel per e-mail willen ontvangen zullen in de toekomst een link ontvangen waarmee ze de gecombineerde uitgave van de Schakel en de Hugroniek kunnen lezen via de landelijke website of de pdf kunnen downloaden. De Groningse activiteiten zullen op de webpagina worden bijgehouden door Donald Elsas. De Assense activiteiten zullen op de website worden bijgehouden door Doaitse Swierstra. Voor Fryslân doet Baukje Scheppink dat. Hun emailadressen vindt u op pagina 2.

De ideeën voor meer samenwerking worden op korte termijn in de gezamenlijke besturen besproken. Het eerste ei is gelegd. We houden u op de hoogte!

Namens de besturen van Assen, Fryslân en Groningen,
Gerard te Meerman, voorzitter HV afd Groningen,
Elzelien van Duijn, voorzitter afdeling Assen e.o.,
Anja Wouters, voorzitter afdeling Fryslân

VAN DE REDACTIE

Al jaren ben ik bestuurslid van HV Fryslân en redacteur en vormgever van ons ledenblad de Schakel. Na slechts één gezellige avond in Groningen, met smakelijk eten en goed gezelschap was ik ineens redacteur van het ledenblad van heel Noord Nederland en daarmee de opvolger van Dick Prak voor de afdelingen Groningen en Assen. Voor u net zo'n verrassing als voor mij, neem ik aan. Tijd dus om me even aan u voor te stellen.

De redactie van de Schakel, met daarin opgenomen Hugroniek, vindt u voortaan in Leeuwarden, in de Vijzelstraat op nummer 8. In de Vijzelstraat draait het om letters want ik schrijf en ik schrijf er. Ik ben er tekstschrijver en tekstvormgever, maar ook kalligraaf. Als letter- en boekkunstenaar maak ik handgeschreven boeken in een oplage van één stuk, of bladen die als ingelijste kunst boven uw bank kunnen hangen. Maar ook ontwerpen voor familiedrukwerk of zelfs handgeschreven enveloppen voor uitnodigingen. Kortom, het draait bij mij vooral om de handgeschreven letter. Kom maar eens kijken bij uw nieuwe redactie als u in Leeuwarden bent, of kijk op mijn website www.baukje.nl Ook zal ik af en toe wat werk van mezelf gebruiken om een overgebleven hoekje, de zorg van elke redacteur, op te vullen.

Een blad kan niet bestaan zonder de medewerking van schrijvende leden. Dat is voor dit nummer uitstekend gelukt. Het resultaat is een uitzonderlijk dik nummer en ik hoop, dat het een belofte voor de toekomst is: lieve leden blijf schrijven! Ik hoop op een lange en gelukkige samenwerking!

Baukje Scheppink

Vrijheid
uit
Fryslân

Emmen en omstreken

HUMANISTISCH VERBONDS CAFÉ

Boris van der Ham, HV voorzitter in Emmen

18 september 2016 van 14.00 tot ca. 16.00 uur; het café sluit om ca. 17.00 uur.

In het Nivongebouw, Van Ravenswaaystraat 26b, 7815 VN Emmen.

Bijdrage: € 3,00 voor leden, voor niet leden € 5,00, inclusief consumpties.

Het Humanistisch Café is een initiatief van het Humanistisch Verbond Emmen en Omstreken. Iedere derde zondag van de maand bent u welkom. Zie ook de websites:

www.afdeling.humanistischverbond.nl/emmen

www.humanistischemmen.jouwweb.nl

Aanmelden is deze keer noodzakelijk, u kunt dit doen per mail :

humanistisch@gmail.com of per telefoon, 0591302022

Vrijheid af te wijken van de norm, vrijheid van meningsuiting, maar vooral ook, wat kunnen wij doen om hier een bijdrage aan te leveren.

Dominante religieuze groepen maken het steeds lastiger keuzes te maken en dit in vrijheid ook te beleven en te uiten. Godsdienstoorlogen zijn er genoeg geweest en woeden er op dit moment ook, het is, zou je kunnen zeggen, dat men elkaar bestrijdt vanuit een religieuze overtuiging.

Vanuit een levensbeschouwing die de mens en niet een opperwezen centraal stelt, zo laat het verleden zien, wordt niet zo snel naar wapens gegrepen maar is er meer vertrouwen in de rede en gezond verstand.

Het individu legt helaas niet zoveel gewicht in de schaal, **dáárom** is het humanisme als verbond van zo groot belang.

Onze huidige voorzitter Boris van der Ham verwoordt overduidelijk de humanistische standpunten en schuwt bepaald de publiciteit niet. Maar hij doet dit ook vooral als representant van u en mij en zelfs van een grote groep mensen die niet aangesloten is bij het humanistisch verbond.

Boris van der Ham: *“Natuurlijk staan we ook voor de vrijheidsrechten van homo's, vrouwen, christenen, joden en moslims. Maar omdat wij de enige organisatie zijn die specifiek opkomen voor bedreigde ongelovigen spannen we ons extra in hun positie in alle gremia bekend te krijgen. Zodat op termijn ook de vrijheid van ongelovigen vast onderdeel is van ieders strijd voor vrijheid en non-discriminatie.”*

Boris van der Ham is oud Tweede Kamerlid voor D66 en nu bestuurder bij verschillende organisaties, waaronder in de media, het onderwijs, de cultuur en het bedrijfsleven.

Naast zijn bestuurlijk werk schrijft hij. Zijn meest recente boek 'De Koning Kun Je Niet Spelen' gaat over de overeenkomsten tussen politiek en theater, tussen politici en acteurs. Het is een pleidooi voor meer waarachtigheid in het theater van de politiek. In 2012 publiceerde hij al het boek 'De Vrije Moraal'. Naast deze boeken publiceert hij regelmatig columns en opinieartikelen.

Op 24 november 2012 werd Van der Ham gekozen tot voorzitter van het Humanistisch Verbond. Deze onbetaalde functie vervult hij naast zijn overige werkzaamheden. Bij zijn verkiezing stelde Van der Ham: *“Het humanisme is in potentie de grootste levensbeschouwelijke stroming van Nederland, en verbindt onder meer atheïsten, agnosten en vrijzinnigen.”* Hij hekelde de soms roekeloze en onverschillige wijze waarop in Nederland met fundamentele vrijheden wordt omgegaan. *“Een wet die*

religieuze opvattingen onderscheidt van andere opvattingen en daar vervolgens speciale bescherming voor biedt, vind ik vreemd."

Opvattingen of gebruiken kun je niet voortrekken vanwege het simpele feit dat die religieus zijn. *"Waar religie een voorkeursbehandeling krijgt, kom ik in het geweer"*. Hij roept vrijzinnigen en humanisten op om meer op te komen voor het belang van een seculiere levensbeschouwing: *"Vrijheid kan niet zonder concrete actie. Verwaarloos je dat, dan zal het vacuüm door anderen worden ingevuld, die niet zelden opvattingen hebben die haaks staan op de onze."*

In 2015 maakte hij voor omroep Human, samen met documentairemaakster Dorothee Forma, de film 'Onder Ongelovigen' over de vaak penibele positie van afvalligen binnen de islam.

WHEN THE GOING GETS TOUGH...

Ron Muyzer

Juist in barre, onzekere tijden zoeken veel mensen hun heil in simpele, ongenueanceerde standpunten en/of geven zich over aan populistische leiders die simpele oplossingen beloven.

Op 14 juli was ik in Frankrijk en hoorde via media van de gebeurtenissen in Nice. Bizar om vakantie te vieren in een land waar al maanden de noodtoestand van kracht is en waar mensen gestresst zijn, boos, verdrietig, wantrouwig. Het is lastig om niet aangestoken te raken door dergelijke negatieve emoties; die zijn vaak besmettelijk.

Tegelijk is net doen of er niets aan de hand is en of het mij niet aan gaat ook raar. Beide houdingen getuigen van weinig medemenselijkheid.

Lang geleden heb ik mezelf humanist verklaard. Wat heeft het humanistische gedachtegoed me te melden in situaties als deze? Hierbij een kort verslag van mijn overpeinzingen van de afgelopen tijd. Misschien heeft u er iets aan.

Overpeinzen is m.i. harder nodig dan ooit. Het grootste gevaar lijkt mij dat de wereld voor de zoveelste keer opgedeeld wordt in kampen die

“Plus un problème politique est difficile, plus on trouve d'hommes se croyant aptes à le résoudre.”

-hoe moeilijker een politiek probleem, hoe meer mensen men vindt die zich in staat achten het op te lossen-

Gustave Le Bon, Franse arts en menswetenschapper – 1841-1931)

allemaal hun eigen gelijk claimen en andersdenkenden verketteren en vogelvrij verklaren. Islamieten op één hoop gooien en de islam wegzetten als een bloeddorstige, primitieve religie gaat voorbij aan de historische en actuele werkelijkheid. Ik heb de laatste tijd meermalen moeten denken aan de strijdkreet van Arnaud Amaury, abt van het klooster van Citaux, die in 1209 de gehele bevolking van de Zuid-Franse stad Béziers uitmoordde onder het motto: “Tuez-les tous, Dieu reconnaîtra les siens!” (vermoord ze allemaal, God herkent de zijnen wel). Het ging de Rooms-Katholieke Kerk om het uitroeien van katharen, uiterst zachtaardige, vredelievende mensen, wier belangrijkste zonde bestond uit het niet erkennen van het gezag van de paus. Het vermoorden van onschuldige, weerloze mannen, vrouwen en kinderen is dus geen monopolie van IS. En zelfs een niet met een hiërarchische, militaristische organisatie behepte religie als het boeddhisme schijnt volgelingen te kennen die met kalasjnikovs andersdenkenden naar een andere wereld helpen.

En dat dergelijk geweld geen specialiteit is van religieus georiënteerde groeperingen behoeft nauwelijks uitleg. Aan de basis ervan ligt m.i. het oer-mechanisme dat de eigen familie, de eigen stam, in vrijwel de gehele geschiedenis van de mensheid het blikveld van het individu begrenst. Voor alles en iedereen daarbuiten golden (en gelden; lees de krant) niet de regels die van toepassing zijn op de eigen groep. Met 'anderen' mag je doen wat de eigen groep voordeel oplevert en nog niet zo lang geleden hebben nazi's laten zien wat gebeurt wanneer je medemensen hun menselijkheid ontnemt.

Ook mensen die walgelijke misdaden begaan, soms vanuit diepgevoelde overtuigingen, zijn medemensen, met menselijke drijfveren. Wanneer je ze afschrijft als 'beesten' of 'onmensen' hanteer je in feite hetzelfde mechanisme als hetgeen ten grondslag ligt aan hun gedrag. De enige mogelijk zinvolle weg lijkt mij: pogingen blijven doen om gedrag van mensen (ook dat van mezelf) te begrijpen en waar mogelijk in redelijkheid te blijven communiceren. Let wel: dit is geen oproep tot

tolerantie; tolerantie t.o.v. mensen die menen het recht te hebben om baby's op te blazen, gezinnen plat te rijden met een vrachtwagen, kinderen dood te schieten in een cafetaria of bejaarde priesters de keel af te snijden is niet op zijn plaats. Gevaarlijke gekken moeten geïsoleerd worden, en zo nodig uitgeschakeld.

Je proberen te verplaatsen in de denkwereld van medemensen die uit volle overtuiging gruwelijke dingen doen is niet makkelijk, en niet zelden pijnlijk. Veel mensen kiezen een tegenovergestelde weg: zij stoppen met nadenken en schuiven hun verantwoordelijkheid richting populistten met een lekker simpele boodschap: Trump, Wilders, Le Pen, er zijn er weer genoeg, en ze hebben de werking van een verslavende, geestvernauwende drug. En de werkelijkheid te makkelijk maken leidt altijd tot nog grotere moeilijkheden.

Samenleven is op zijn minst pogingen doen om elkaars drijfveren te begrijpen. Dat valt niet mee; ik ken die van mezelf vaak niet eens. Wat zouden drijfveren kunnen zijn van mensen die zichzelf opblazen en daarbij zoveel mogelijk ongelovigen mee de dood in nemen? Zouden niet juist humanisten en humanistische organisaties in deze barre tijden voorop moeten lopen om vanuit menselijk perspectief diep na te denken over dergelijke kwesties? En daarna volgt actie: het adviseren van overheden, het ontwikkelen van manieren om conflicterende overtuigingen samen te brengen, proberen in gesprek te gaan, niet alleen met buitenlanders, maar met alle kortzichtigen, verwarden, gemakzuchtigen en fundamentaliserenden. Zowel fundamentalisme als cynisme houden alleen stand door isolatie en zijn in principe uitingen van angst.

Wij, moderne westerlingen, zijn sinds kort gewend aan een manier van samenleven waarbij het verwezenlijken van persoonlijke, individuele verlangens vaak belangrijker wordt gevonden dan familieverbanden of nationale trots. Onze goden worden geacht hun eigen boontjes te

doppen, en bankgebouwen zijn over het algemeen hoger dan kerktorens. En we gaan er niet zelden gemakshalve van uit dat de hele wereldbevolking zo in het leven staat, of zou moeten staan.

Nog niet zo lang geleden liet een voorvader van Willem Alexander, stadhouder Willem III, zijn politieke tegenstanders op uiterst gruwelijke wijze vermoorden. Ook toen, in een rampjaar, was een geest uit een fles. Misschien was het wel dezelfde als de geest die nu rondwaart. Zeker is dat pogingen om zo'n geest met geweld weer in de fles te krijgen, het gevaar van nog heftiger explosies alleen maar vergroten.

In een goed functionerende samenleving worden mensen die een zo

In geval van twijfel, volg degene
die het niet begrijpt! *René Gude*

grote hekel aan medemensen, aan zichzelf, aan leven hebben dat ze gewelddadig worden, een gevaar voor zichzelf en anderen,

gekwalificeerd als patiënten die hulp behoeven. De geest die nu rondwaart kwalificeert dergelijke mensen of als 'heldhaftige martelaar', of als onmens. Mensen die een deprimerend, uitzichtloos bestaan leiden, en die misschien al speelden met de gedachte om zelfmoord te plegen worden uiteraard massaal over de streep getrokken, of geduwd, door het vooruitzicht van eeuwige roem en eer.

Bin Laden heeft ooit gezegd: "Wij houden meer van de dood dan jullie van het leven". Het huidige tijdsgewricht wordt mede op grond van dergelijke uitspraken in de media wel voorgesteld als een soort mythische strijd tussen een freudiaanse doodsdrijf (c.q. de islam) en de wil tot leven (dat zijn dan de moderne westerse democratieën). Dit lijkt me een onjuiste en gevaarlijke voorstelling van zaken. In de visie van Freud zijn eros en thanatos juist beide noodzakelijke voorwaarden voor leven.

In de geschiedenis van de mensheid zie je twee 'standaard' reacties op een akelige, onwenselijke situatie:

- mensen, en zeker nomaden, ons aller voorouders, gingen op zoek naar een land waar het beter was, het land aan de andere kant van de heuvel, of desnoods aan de andere kant van de dood
- mensen staken de handen uit de mouwen om door samenwerken en slim nadenken de situatie te verbeteren, te leren van fouten, kennis door te geven aan volgende generaties

De tweede aanpak heeft lang geleden geleid tot wat we nu filosofie noemen. Voormalig 'denker des vaderlands' René Gude (1957-2015): "Filosofie is een hulpmiddel om onze woeste gedachtewereld in de buurt van de dagelijkse praktijk te houden."

Vernietigingsdrang is m.i. vaak een gevolg van het ontbreken van liefde, veiligheid, uitzicht op een waardevol bestaan. Dat dergelijke agressie bestrijden d.m.v. massale repressie, zeker op de langere termijn, minder effectief is dan communiceren, onderwijzen, samenwerken, ligt voor de hand.

Westerse landen krijgen in toenemende mate te maken met vluchtelingen die zijn opgegroeid in kampen, die nog nooit in een normale samenleving hebben gefunctioneerd, en die nooit burgerlijke vaardigheden hebben geleerd. Dergelijke mensen hebben vaak geen idee waar het over gaat wanneer ze worden aangesproken op zaken als redelijkheid, verantwoordelijkheid en gemeenschapszin. Zo'n situatie vraagt intensieve en vooral razendsnelle leerprocessen. Terrorisme zet dergelijke processen op scherp.

De filosoof Spinoza, tweede generatie asielzoeker in het roerige Holland van de 17e eeuw, deed impliciet een oproep in zijn uitspraak "Quo minus homines norunt naturam, eo facilius multa possunt fingere" (hoe minder

Filosofie is een hulpmiddel om onze woeste gedachtewereld in de buurt van de dagelijkse praktijk te houden.

René Gude

wij van de natuur weten, des te makkelijker beelden wij ons van alles in). Aan de slag, dus, en ik vind daarbij inspiratie in het advies van René Gude: *“In geval van twijfel, volg degene die het niet begrijpt!”*, en niet een politieke charlatan met een te vlotte babbel. In het nu ruim 30 jaar oude boekje 'Het voordeel van twijfel' wordt twijfelen omschreven als “de dingen van veel verschillende kanten bekijken, verschillen erkennen, alternatieven onder ogen zien en argumenten afwegen” en, als een voor humanisten kenmerkende houding. En ruim 2000 jaar geleden klaagde staatsman Cicero er al over dat 'een week hart in de politiek altijd als een zwakte wordt beschouwd'.

Humanisten streven naar een samenleving waarin vrijheid, gerechtigheid, verdraagzaamheid, eerbied voor de menselijke waardigheid en medemenselijkheid centraal staan. In onze tijd lijkt een titanenstrijd gaande tussen cynische machtspolitiek en mensen die dermate wankelmoedig overtuigd zijn van hun eigen gelijk dat ze geen enkele afwijking dulden. En opnieuw komt het menselijke weer lelijk in de verdrinking en is het een belangrijke taak van humanisten en humanisme om tegen de stroom in te roeien en er, krachtig en misschien zelfs dogmatisch, op te wijzen dat alleen twijfel en teerhartigheid recht doen aan menselijke waardigheid.

Ron Muyzer is oud-voorzitter van de afdeling Fryslân en organisator van de reeks filosofiezingen voor een breed publiek die in het komende seizoen haar 25ste editie beleeft. Op pagina 33 het programma voor deze winter.

**Terugblik en
najaarsoverzicht van de
voorzitter van de
afdeling Assen en Omstreken, Elzelien van Duijn**

ASSEN

Zoals we al meerdere keren gecommuniceerd hebben, heeft het bestuur van onze afdeling besloten om een jaarthema te kiezen, waarmee we onze maandelijkse avonden meer met elkaar in verband willen brengen, en er een lijn in aanbrengen. Dit jaarthema is: Rechten van de Mens / Rechten van de Aarde.

Op de Algemene Ledenvergadering op 11 februari hebben we op een interactieve manier aan de aanwezige leden gevraagd welke vragen deze thema's oproepen en op wat voor manier (met wat voor programma) je de antwoorden hierop zou kunnen vinden. Het kan maar zo zijn dat we het jaarthema in 2017 laten doorlopen, gezien de vele vragen en ideeën.

De uitkomsten hebben we besproken en daarop hebben we geprobeerd een jaarprogramma te maken. Ondertussen waren er afspraken gemaakt met Metaforum Assen om in de maand April, de maand van de Filosofie, samen te werken en een filosofisch thema aan te bieden. Dit paste met het onderwerp 'Grenzen' overigens goed in ons thema Mensenrechten.

Ook ons meedoen aan het Bevrijdingsfestival op 5 mei, waarin we het Humanopoly-spel hebben georganiseerd, paste prima in dit thema: het spel (ontworpen door het Landelijk Bureau) gaat over (het gebrek aan) mensenrechten wereldwijd!

Op 24 mei was er een Tegenlicht Meet-up bijeenkomst. Deze bijeenkomst startte met het tonen van de Tegenlicht uitzending waarin voor het eerst het begrip: Rechten van de Aarde benoemd en gemotiveerd wordt. Daarna was er een levendige en stevige discussie.

Op 18 juni was de afsluiting van ons HV jaar in het Duurzaamheidscentrum Assen. Hier werd o.a. opnieuw het Humanopoly-spel, maar dan in de uitgebreidere versie, gespeeld. Het was een leuke, inspirerende en verbindende bijeenkomst.

Op 29 september hebben we mevrouw Digna de Bruin uitgenodigd. Zij is

als jurist nauw betrokken bij de Rechten van de Aarde. Zij geeft hier toelichting op en gaat met ons in gesprek.

Op 27 oktober komt Caroline Suransky nog een keer bij ons. Zij is erg bezig om binnen het HV de Duurzaamheidsproblematiek een hoge prioriteit te geven. We gaan met haar aan de slag met de vraag: 'wat kunnen wij, als HV afdeling, en of persoonlijk doen'. Deze avond is duidelijk een vervolg op de avonden over de Rechten van de Aarde.

20 november is de Dag van de Rechten van het Kind. Op deze zondagmiddag nodigen we (groot)ouders met hun kinderen uit om op creatieve wijze in gesprek te gaan over Kinderrechten. We organiseren deze middag samen met Amnesty International Assen.

Even voorstellen ANNETTE VAN DEN BOSCH

Een tijdje geleden werd ik benaderd door Elzelien van Duijn, de voorzitter van het Humanistisch Verbond van Assen en omgeving met de vraag of ik deel zou willen gaan uitmaken van het bestuur.

Daar heb ik even over nagedacht en mijn antwoord was dat ik het erg leuk vind om meer op bestuurlijk niveau betrokken te zijn met het Humanistisch Verbond. Het geeft me ook gelegenheid om wat vertrouwder te raken met het gedachtegoed van het Humanistisch Verbond, want ik ben nog niet zo lang hierbij betrokken.

Dus... ik stel me even aan u voor.

Mijn naam is Annette van den Bosch, ik ben net verhuisd en heb een plekje midden in de stad in Groningen en ook een plekje in de natuur op een recreatiepark in Assen samen met mijn man en de hond Bo. Onze kinderen en kleinkinderen wonen heerlijk dicht in de buurt, zodat we elkaar vaak zien.

Tot anderhalf jaar geleden was mijn bestaan grotendeels gevuld met een drukke baan in het onderwijs: bijna mijn hele loopbaan heb ik gewerkt in het management van onderwijsinstellingen, waarvan de laatste werkkring er een was op het snijvlak van jeugdzorg, justitie en onderwijs. Interessant werk waar ik met veel plezier heel veel energie aan besteedde.

Totdat zich een gelegenheid voordeed waardoor ik de keuze maakte om weg te gaan bij mijn werkgever. En op zo'n nieuw pad in je leven kom je dingen tegen die je bekijkt en waar je iets mee wilt gaan doen. Bij mij is dat onder andere het lidmaatschap van het HV geworden.

De deelname aan de verschillende activiteiten heeft me bevestigd dat ik een keuze heb gemaakt die goed voelt en prima bij me past. Ik vind het heel plezierig om samen met anderen na te denken en een dialoog aan te gaan over levensbeschouwelijke thema's; ik voel me goed thuis bij het HV.

En nu dus meehelpen en meewerken in het bestuur; we gaan elkaar ontmoeten!

*De Drentse Zaak, Beilerstraat 24,
is de locatie voor de bijeenkomsten
van de HV afdeling Assen e.o.*

BELEIDSPLAN ASSEN

Een vitaal, inspirerend en modern humanisme

Beleidsplan 2016 – 2018 Afdeling Assen e.o. van het Humanistisch Verbond.

Inleiding

Onze afdeling heeft op 20 en 21 november j.l. een werkconferentie gehouden met als doel met elkaar in gesprek te gaan over wat een vitaal, inspirerend en modern humanisme voor ons betekent. En hoe we daar als afdeling invulling aan willen en kunnen geven. Dit beleidsplan is een eerste stap daartoe. Een activiteitenplan zal daaruit voortvloeien. *Zelf denken, samen leven* is de slogan van het Humanistisch Verbond. Zelf denken. Samen leven. Dat zijn twee dingen, twee werkwoorden. Maar zo staat het er niet. Er staat geen *punt* tussen, maar een *komma*. Het zijn twee aspecten, die bij elkaar horen: Zelf denken binnen het samenleven met anderen. Je denken aan elkaar toetsen. En samen leven op basis van wat je zelf denkt. Op basis van je opvattingen, je visie dus. Dit impliceert dat je opvattingen en je gedrag met elkaar kloppen: dat je opvattingen in je gedrag tot uiting komen, en dat uit je gedrag je opvattingen te herkennen zijn. Dit klinkt heel mooi, maar in de alledaagse praktijk kan het schuren. Het is goed om met elkaar in gesprek te zijn over die uitgangspunten en wat er wanneer schuurt of kan schuren. En hoe we daar mee omgaan.

Ons ledental is o.a. door het opheffen van naburige afdelingen per 1 januari gegroeid naar 425. We willen onderzoeken hoe we ook de nieuwe leden kunnen betrekken bij onze activiteiten. We streven als bestuur naar het meer delegeren van zaken waar we met elkaar voor kiezen.

Invulling

Belangrijke waarden zijn voor ons: We staan open in het leven. Erkennen de ander als mens. Dit gaat ook over de waarde van verbondenheid. We zijn met elkaar – mensen en andere levende wezens - in deze wereld.

We zijn op elkaar aangewezen. We ontdekken onszelf aan elkaar en de mens wordt ook zichzelf door de ander. We hebben elkaar voor ons menszijn nodig. Verdraagzaamheid en gelijkwaardigheid horen hier ook bij.

Als humanisten zoeken we naar de betekenis en invulling van Levenskunst. Het gaat er daarbij om bewust en op authentieke wijze richting en vorm te geven aan het leven. Voor onze afdeling betekent dat onder andere: mensen equiperen tot zelfredzaamheid, het zoeken van hun eigen weg en zich sterk maken dus. En mensen comfort bieden: helpen met keuzes maken bijvoorbeeld. Tegelijkertijd beogen we daarmee het vertrouwen en de betrokkenheid tussen mensen te vergroten.

De deelnemers aan de werkconferentie hebben hun invulling als volgt onder woorden gebracht:

: “wat ons bindt zijn de vraagtekens.”

: “we willen een bijdrage leveren aan een menselijke samenleving in de brede omgeving van Assen.”

: “we willen stem en geluid geven aan het humanistisch gedachtegoed en daarmee naar buiten treden.”

: “we willen verbinding creëren binnen de eigen afdeling”, “de eigen levensbeschouwing met elkaar delen.”

We onderzoeken onze maatschappelijke betrokkenheid, en de daaruit volgende verantwoordelijkheid. We zoeken uitwisseling en verdieping. We realiseren ons dat zingeving ook gaat over zin hebben. We willen dat ook uitdrukken in creatieve vormen van bezig zijn.

Maatschappelijke verantwoordelijkheid

Hierover zijn er twee lijnen die we naast elkaar willen realiseren:

1. We onderzoeken welke betrokkenheid direct voortvloeit uit de waarden van het Humanistisch Verbond: vrijheid, verantwoordelijkheid, autonomie. Als we deze waarden voor onszelf willen leven, willen we dat anderen dat ook kunnen.

Concreet betekent dat, als we denken aan Vrijheid, we ons inzetten voor de rechten van de mens in de wereld. Als we denken aan autonomie, zetten we ons in voor het recht op zelfbeschikking. We zoeken hierbij aansluiting bij die organisaties die zich daarvoor inzetten, zoals Amnesty International, het COC, de NVVE etc. Samenwerking dus met organisaties die op deelgebieden dezelfde doelen nastreven als wij.

2. We creëren een platform voor onze leden die zich inzetten voor een maatschappelijk betrokken activiteit / doel. Bijvoorbeeld een rubriek: 'Doe je mee' op de website. Waar sympathisanten zich kunnen melden.

Activiteiten:

We organiseren een aantal reguliere activiteiten, zoals het Humanistisch Café, het Eten met gespreksstof, de zondagmorgen wandelingen, het ouderenbezoek. Hierin staan de ontmoeting met en zorg voor elkaar, centraal. Onze activiteitencommissie kan in dit kader nieuwe plannen uitwerken.

Daarnaast willen we in de maandelijkse avonden een samenhang aanbrenge binnen een jaarlijks thema. Het overkoepelende thema waarbinnen we willen programmeren is: Rechten van de mens / Rechten van de aarde. Onder Rechten van de mens een onderverdeling: mensenrechten / levensbeschouwing / wereldburgerschap. En onder Rechten van de aarde: duurzaamheid / wereldeconomie. Een uitwerking hiervan verwoorden we in een jaarlijks activiteitenplan.

We werken waar mogelijk met andere organisaties samen. Een voorbeeld hiervan is boven onder maatschappelijk betrokkenheid al genoemd.

Lokale samenwerking zoeken we met organisaties die net als wij zingevingsactiviteiten ontplooiën. Voorwaarde is dat we gezamenlijk kunnen voorbereiden, waaronder ook begrepen het kiezen en uitwerken van de werkvorm en het voeren van een voorgesprek met een spreker en/of inleider.

Communicatie:

Communicatie met onze leden gaat via de Hugroniek, de nieuwsbrieven en onze website. De communicatie naar de buitenwereld willen we verbeteren, meer aandacht geven. We denken dan aan de regionale kranten / huis aan huis bladen en radio/tv Drenthe.

We zouden graag meer verbinding met jongeren krijgen. Een eerste stap kan zijn onze enkele jonge leden te vragen om hierover mee te denken.

Bestuur Assen e.o.

METAFORUM ASSEN

MetaForum Assen is een associatie van een aantal organisaties in Assen, die actief zijn op het gebied van cultuur & debat.

Een eerste samenwerking ontstond in de Maand van de Filosofie 2015, waarbij De Verdieping, Tegenlicht Meet Up Assen en Stedelijk Museum Assen een gezamenlijk programma presenteerden. Omdat deze samenwerking en de gezamenlijke aanpak naar volle tevredenheid verliepen, werd besloten om de overige partijen in Assen die zich met cultuur & debat bezig houden, te gaan benaderen, met als doel om samen cultuur & debat in Assen op een hoger plan te brengen.

Het Humanistisch Verbond, Europa's Rafelende Randen, Stroomdalloge (Odd Fellows) en Zin-in-Zondag participeren vanaf 2016.

We willen samenwerken op wat ons bindt. Daarbij richten we ons op het structureel uitwisselen van onze activiteiten: we houden elkaar op de hoogte van plannen en activiteiten, delen programma's met elkaar en brengen de achterbannen op de hoogte van elkaars activiteiten.

Daarnaast vullen we jaarlijks twee themamaanden in. In april haken we in op de Maand van de Filosofie en overleggen wie welke activiteit organiseert (onderwerp, spreker, format, waar). Activiteiten moeten ingaan op het thema en elkaar versterken.

Op 18 november zal Thomas von der Dunk, op uitnodiging van de samenwerkende organisaties een lezing houden over Rusland.

PLATFORM LEVENSBESCHOUWELIJKE ORGANISATIES ASSEN

Het platform is bedoeld voor **levensbeschouwelijke** organisaties.
Wat ons verbindt is de levensbeschouwelijke insteek.

Doel is:

- a. ontmoeting en kennismaking en deze verder verdiepen.
- b. Om met gezamenlijke activiteiten ons te presenteren.

DEELNEMERS PLOA 2016

De Protestantse Gemeente

De rooms-katholieke parochie H. Franciscus van Assisi

Moluks Evangelische kerk

Humanistisch Verbond

Iraakse moskee

Turkse moskee Mevlana

Islamitische vereniging El Muslimiem

Geestelijke verzorging Wilhelmina Ziekenhuis

Nieuw Apostolische kerk

Het Apostolisch Genootschap

Armeense Apostolische kerk.

Soefi beweging

Nederlands Arabisch Vriendenstichting taal & cultuur

Geestelijke verzorging de Trans

Jeugdwerker PG

GESCHIEDENIS

De eerste bijeenkomst van het platform levensbeschouwelijke organisaties Assen was op 31 mei 2007. Bert Altena schreef:

""Verder wilden we niet een strakke agenda opstellen, maar wel zoals de vorige keer afgesproken, de kennismaking voortzetten. In de uitnodiging zal aan iedereen worden gevraagd om een dierbaar voorwerp met

betrekking tot de eigen levensbeschouwing (religie) mee te nemen en daar iets over te vertellen." Een formule die we waarschijnlijk ook voor eventueel komende bijeenkomsten zouden willen hanteren.

De bijeenkomsten van het platform L.O worden vier a vijf maal per jaar gehouden en wel op verschillende locaties. Tijdens de bijeenkomst is er een agenda en wordt er een thema besproken of de organisatie bezichtigd waar we te gast zijn. Voorzitter is stadspredikant Bert Altena.

AKTIVITEITEN PLATFORM

Herdenkingsbijeenkomst op 4 mei in de r.-k.kerk voorafgaande aan de stille tocht en kranslegging.

VREDESCONCERT

In het kader van de Vredesweek organiseert het Platform Levensbeschouwelijke Organisaties Assen (PLOA) jaarlijks in september een Vredesconcert. Daaraan wordt vanuit verschillende organisaties deelgenomen.

Het PLOA is aanwezig bij actuele maatschappelijk en religieuze dilemma's en vraagstukken. Hieronder het protest rond Charlie Hebdo: 'We moeten ons niet laten regeren door de angst, maar door de wil om onze vrijheid te verdedigen en elke vorm van geweld en extremisme te bestrijden.'

GOD en de MENSENRECHTEN

De bekende live-Skype interview-reeks Europa's Rafelende Randen organiseerde in 2016 een bijzondere ontmoeting met Natallia Vasilevich Zij sprak in Assen over religie en mensenrechten.

ALOM GEDENKEN

Ieder jaar op de laatste zondag van oktober wordt op de begraafplaats de Boskamp in Assen het Alom Gedenken gehouden.

Het platform (PLOA) participeert hierin.

JONGERENDEBATTEN hebben de afgelopen jaren plaatsgevonden in de Iraakse moskee, Molukse kerk, de Opstandingskerk en bij de gemeente Assen. Een van de thema's was de band tussen geloof en cultuur.

WEEK VAN DE DIALOOG

RONDELEIDINGEN EN OPEN HUIS

Er zijn verschillende OPEN DAGEN georganiseerd waarin kerken, moskeeën en andere levensbeschouwelijke organisaties hun deuren wijd open hebben gezet.

KENNISMAKING MET BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

- a. Wat is de visie van de Gemeente Assen op levensbeschouwelijke organisaties?
- b. Wat zou ons Platform bij kunnen dragen aan de Asser samenleving?

AGENDA ASSENE.O.

Humanistisch Café: 13 september, 11 oktober, 8 november, 13 december

Locatie: Restaurant De Poort van Assen, Assen

Tijd: 11:00-13:00 uur

Kosten: 1e kopje koffie gratis

Elke 2e dinsdag van de maand bent u van harte welkom in het 'Humanistisch Café' Assen. Daar, aan de koffietafel, kunnen onze leden, in klein verband, een gesprek voeren. De onderwerpen kunnen ter plekke worden bepaald. Ook potentiële HV leden en belangstellenden zijn van harte welkom.

Eten met gespreksstof

We eten afwisselend bij één van de deelnemers thuis en eten dan "wat de pot schaft". We beginnen met een drankje vooraf, kiezen een onderwerp om over te praten en gaan dan eten. Een onderwerp kan van te voren worden aangedragen, maar kan ook spontaan opkomen, bijvoorbeeld naar aanleiding van een recente gebeurtenis of televisie uitzending. In de discussie komen vaak verrassende standpunten naar voren, en wellicht weet iemand anders uit de groep iets in te brengen dat je standpunt doet schuiven. Tot dusverre is er nog nog nooit gebrek aan een onderwerp geweest. Het aantal deelnemers fluctueert maar wordt beperkt tot 12, omdat anders een zinvolle discussie aan een enkele tafel te moeilijk wordt.

Deelname impliceert geenszins dat we verwachten dat U ook een keer een bijeenkomst organiseert. Laat U zich dus niet door een dergelijke gedachte ervan weerhouden deel te nemen. Dat neemt niet weg dat we nog graag een paar gasthuizen erbij zouden willen hebben. Er worden geen culinaire hoogstandjes verwacht, sfeer en gesprek zijn het belangrijkste. Als het aantal van 12 deelnemers te veel voor u is, dan kunt u dat aanpassen aan uw eigen mogelijkheden. We horen het graag van u.

Komende data: (aanmelden uiterlijk één week van te voren)

Woensdag 28 september

Locatie: Lineke v.d. Burg en Ger Nekkers, Het Kanaal 219, Assen

Tijd: 17.15 - 20.00 uur

Kosten: € 6,- p.p.

Aanmelden: 0592-543922; avdburg@simpc.nl

Vrijdag 11 november

Locatie: An en Jan Kolkman, Meesterswijk 17, Bovensmilde

Tijd: 17.15 - 20.00 uur

Kosten: € 6,- p.p.

Aanmelden: 0592-413291; anjankolkman@kpnplanet.nl

Woensdag 11 januari

De locatie van deze avond wordt nog gepubliceerd in de volgende uitgave van "De Schakel"

Lezing over "De Rechten van de Aarde"

door Digna de Bruin, Advocaat in Balans: 29 september

Locatie: De Drentse Zaak, Assen

Aanmelden: secr.hvassen@gmail.com, 0592-34 27 20 / 06-21 36 32 23

Tijd: 19:45-22:00 uur

Kosten: geen

Digna de Bruin is als jurist nauw betrokken bij de Rechten van de Aarde en maakt zich sterk om vanuit een duurzame benadering om te gaan met juridische vraagstukken, contracten en manieren van samenwerking. Zij stelt de vraag centraal: "Hoe kan onze samenwerking de wereld beter maken?"

Zaken die in de lezing aan de orde kunnen komen of waarover na afloop gepraat kan worden zijn:

- Wie treedt op namens de aarde als rechtspersoon?

Heeft de aarde rechten buiten de mensen om?

Heeft de aarde recht op bescherming tegen uitputting en vervuiling?

Mag het kinderaantal beperkt worden om de aarde beter te beschermen?

Kun je een ding rechten geven?

Kunnen we de aarde beschermen?

Woont de mens de aarde uit?

Lezing over “Duurzaamheid” door Caroline Suransky: 27 oktober

Locatie: De Drentse Zaak, Assen

Aanmelden: secr.hvassen@gmail.com, 0592-34 27 20 / 06-21 36 32 23

Tijd: 19:45-22:00 uur

Kosten: geen

Caroline Suransky is docent *humanistiek in een interculturele en mondialiserende samenleving* aan de Universiteit voor Humanistiek en bestuurslid van het hoofdbestuur van het Humanistisch verbond.

De dag van de Rechten van het Kind: 20 november

Locatie: wordt later bekend gemaakt,

Aanmelden: secr.hvassen@gmail.com, 0592-34 27 20 / 06-21 36 32 23

Tijd: wordt later bekend gemaakt.

20 november is de Dag van de Rechten van het Kind. Op deze zondagmiddag nodigen we (groot)ouders met hun kinderen uit om op creatieve wijze in gesprek te gaan over Kinderrechten. We organiseren deze middag samen met Amnesty International Assen.

Wandelingen

Het afgelopen seizoen hebben we een aantal wandelingen georganiseerd. De belangstelling was meestal niet erg groot. Mogelijk ligt dat ook aan het gekozen tijdstip van zondagmorgen. Daarom worden er nu ook een aantal

wandelingen op werkdagen georganiseerd. Aanmelden vooraf is gewenst, maar niet noodzakelijk. Een uur voor de wandeling controleert de organisator zijn/haar mailbox. Vooral bij twijfel vanwege weersomstandigheden, kunt u zekerheidshalve voor vertrek even mailen of bellen met de organisator van de wandeling.

Donderdag 29 september, Deurzerdiepje

Vertrekpunt: Parkeerplaats achter café “ De Aanleg” Asserstraat 63, 9451 TA Rolde

Aanvang: 10.00 uur

Lengte: circa 6 kilometer

Bijzonderheden: Waterdicht schoeisel is wenselijk.

Organisatie: Aletta de Graaf, 06 42278650 degraafaletta@gmail.com

Zondag 30 oktober Hijkerveld

Vertrekpunt: Parkeerplaats bij de Hijkerweg, rechts langs de weg Hooghalen/Hijken. GPS coördinaten startpunt: N 52o 54I 36II / O 06o 31I 13II.

Aanvang: 11.00 uur

Lengte: circa 7 kilometer

Bijzonderheden: Waterdicht schoeisel wenselijk.

Organisatie: Anneke Aangeenbrug, 0592 421204
annekeaangeenbrug@gmail.com

Donderdag 24 november Balloërveld

Vertrekpunt: Buurthuis de Boerhoorn in Rolde, Zuides 50, 9451KD

Aanvang: 10.00 uur

Lengte: circa 7 kilometer

Organisatie: Aletta de Graaf, 06 42278650, degraafaletta@gmail.com

Nieuwjaarsbijeenkomst: 29 januari 2017

Locatie: Jannes Van Der Sleedenhuis, Valkenlaan 5, 7905AA Hoogeveen

Aanmelden: secr.hvassen@gmail.com, 0592-34 27 20 / 06-21 36 32 23

Tijd: wordt later bekend gemaakt.

LEESGROEP GRONINGEN

We komen eens per zes weken bij elkaar, steeds bij een van de leden thuis, verspreid over de provincie.

We bespreken dan een door ieder van ons gelezen boek uit de Nederlandse of buitenlandse literatuur. Boeken uit de buitenlandse literatuur lezen we in vertaling. Een enkele keer kiezen we een geschiedenisboek of biografie. Met verslagen houden we u op de hoogte.

De groep bestaat sinds begin 2016 uit nog maar zes personen. Nieuwe leden zijn daarom van harte welkom.

Informatie bij Marijke Drees.

Mailadres: marijke.drees@kpnplanet.nl. Tel. 06 30103596.

MEDEDELINGEN EN AGENDA VAN HET BESTUUR AFD GRONINGEN

Dick Prak heeft zijn functie als bestuurslid om persoonlijke redenen neergelegd. Wij wensen hem het allerbeste toe en zijn hem veel dank verschuldigd voor hetgeen hij voor de afdeling heeft gedaan.

Tot onze vreugde hebben we Martijn van Loon bereid gevonden om het bestuur van de afdeling te versterken. Martijn is niet zolang geleden afgestudeerd in de religiewetenschappen en wij hopen via hem een betere aansluiting te krijgen met jongeren.

De komende maanden worden er door de afdeling Groningen diverse activiteiten georganiseerd. Nog niet van alle activiteiten is een datum bekend omdat er nog allerlei afstemming moet plaatsvinden.

*Stine Jensen en Frank Meester
als de Opvoeders on Tour,
9 oktober in het Groninger Forum,
foto: Valerie Granberg*

Op **9 oktober** is er een middag verzorgd door het landelijk HV, met medewerking van **Stine Jensen en Frank Meester**, over opvoeding. Deze bijeenkomst is in het **Groninger Forum**, Hereplein 1 te Groningen,

aanvang 14.30. Wij hebben de toegangsprijs weten te verlagen naar € 10 voor leden. Dat vinden we eigenlijk te veel. Leden voor wie dit een bezwaar is, kunnen bij het bestuur een toegangsbewijs krijgen tegen een door het lid te noemen verder gereduceerde prijs.

Op **13 oktober** om 20.00 is er in het Humanistisch Centrum, WA Scholtenstraat 2 Groningen, een avond over **Humanistisch Vormingsonderwijs**, waarin iets verteld wordt over hoe het daar toegaat en hoe de opleiding is georganiseerd.

Wij zullen dit jaar een activiteit aanbieden in het kader van het Let's Gro festival.

Op **19 oktober** organiseren de doopsgezinde en de remonstrantse gemeente o.a. samen met ons een avond over de betekenis van **Erasmus voor het Humanisme en Christendom**, met een lezing van **Herman Pleij** in de remonstrantse kerk in Groningen.

We willen zien of er behoefte bestaat aan een regelmatige ontmoetingsmogelijkheid. Daartoe organiseren we op **zondagmorgen 23 oktober om 11 uur** een **Humanistische Ontmoeting met als motto 'Zin in je Zondag'**. Als dat een beetje loopt zullen we dat met een zekere regelmaat organiseren.

27 november vieren we de 70 ste verjaardag van de afdeling Groningen van het Humanistisch Verbond, met een lezing van **Lodi Nauta** (begiftigd met de Spinozapremie 2016), gevolgd door een borrel. Dit is een van drie activiteiten bedacht door de werkgroep Lezingen.

15 januari 2017 is de **nieuwjaarsbijeenkomst** met borrel en een thema dat nog later bekendgemaakt wordt.

Gerard te Meerman

GRONINGEN

Stine Jensen en Frank Meester als De opvoeders on tour

We leven in een tijd zonder algemeen geldende opvoedbijbel en dus dringt de vraag zich op: wanneer doe je het goed als ouder? Stine Jensen en Frank Meester, beiden filosoof én ouder, gaan op zoek naar het antwoord op die vraag. Dat doen zij tijdens de theaterlezingen De opvoeders, vanaf 2 oktober op vijf plaatsen in het land, waaronder het Groninger Forum in Groningen.

Tallose boeken en opvoedgoeroes schetsen een spookbeeld. We verwennen onze kinderen te veel. Tijd om de denkbeelden van verschillende filosofen weer eens tegen het licht te houden. Zoals die van Rousseau: *“Je moet het kind alles zelf laten ontdekken.”* Opvoeders zoeken naar een balans tussen kinderen doodknuffelen en ze totale vrijheid geven. Stine Jensen (gescheiden, 1 dochter van 6) en Frank Meester (getrouwd, 2 tienerzonen) onderzoeken deze balans en nemen oude en nieuwe denkers mee, van Rousseau en Kant tot Verhaeghe en De Jong. Want zegt Meester: *“Opvoeden is echt niet leuk, juist omdat je zo van je kinderen houdt.”*

Kinderen opvoeden tot kritische, onafhankelijke en empathische geesten, hoe doe je dat? Waar haal je je inspiratie vandaan? Denken we genoeg na over onze opvoedstijl, of misschien te veel? Of hebben we onze handen al vol aan de combinatie werk, opvoeden, eten op tafel en zijn we blij als de boel niet uit de hand loopt? Jensen vraagt zich vooral af of ze niet wat strenger zou moeten zijn: *“Verwen ik haar niet te veel?”* en Meester is er verbaasd over dat zijn zonen geen aanstalten maken het huis uit te gaan. Meester: *“Nu ze allebei een diploma hebben, zit mijn taak er wel zo'n beetje op.”*

Tijdens een wervelende theaterlezing stellen zij deze en andere zaken aan

de orde en gaan met het publiek op filosofische én lichtvoetige wijze op zoek naar antwoorden.

- Zondagmiddag 9 oktober 14.30-16.30 uur Groninger Forum
Hereplein 73, Groningen
- Kaarten voor HV-leden: 10 euro.

Tickets aan de kassa en via de website van het Groninger Forum.

SNEEK SÚD WEST FRYSLÂN

Leden van de afdeling Sneek Súd West Fryslân komen iedere winter 4 avonden bij elkaar in de Daaldersplaats, de gemakkelijk te bereiken locatie tegenover het trein en busstation van Sneek. Van te voren wordt steeds afgesproken over welk onderwerp we het gaan hebben en een van de leden begint de avond met een inleiding. Op de laatste winterbijeenkomst hebben we het na een zeer deskundige inleiding van Jac Konig gehad over de betekenis van '**Hoop**' in ons leven. De aanwezigen stelden Jac voor om een samenvatting voor de Schakel in te sturen. Aan het eind van de avond werd de hoop uitgesproken dat we als afdeling nog lang zo kunnen doorgaan en werd besloten om op 29 september weer met het winterprogramma te beginnen. Zoals de laatste jaren gebruikelijk is geworden, vullen we de eerste avond van het winterseizoen met het uitwisselen van ieders persoonlijke wel en leed uit de achterliggende periode om vervolgens de te bespreken onderwerpen en data voor volgende bijeenkomsten af te spreken.

Onze bijeenkomsten worden zeer trouw door gemiddeld 15 meest wat oudere leden bezocht. Laat dit andere Friese leden niet weerhouden. De avonden zijn de moeite van het bezoeken waard, de Daaldersplaats biedt ruimte genoeg voor uitbreiding en de koffie en thee is voortreffelijk.

Programma: donderdag 29 september 2016, 19.30 uur, Daaldersplaats

LEEWARDEN

FILOSOFIE VOOR EEN BREED PUBLIEK

JAARGANG 25

Het thema van de 24^e serie lezingen was 'mens en dier'. Mensen trokken en trekken grenzen tussen het dierlijke domein en het menselijke. Medemensen kwamen en komen soms aan de 'verkeerde' kant van de scheidslijn terecht, met vaak rampzalige gevolgen. Net als dieren bakenen mensen individueel en groepsgewijs een territorium af; ze eigenen zich een terrein toe en weren wat ongewenst is. Dit mechanisme lijkt in ons moderne sociaal-culturele en politieke bestaan, en in het individuele denken, sterker dan ooit.

In deze 25^e serie lezingen in het kader van 'Filosofie voor een breed publiek' gaan we onder leiding van deskundige inleiders het in bezit nemen, beheren, beheersen en verdedigen van fysieke en mentale territoria aan een nader onderzoek onderwerpen. We leggen geschiedenis en actualiteit onder de loep, gaan samenhangen bestuderen, ideeën en inzichten uitwisselen en deze verder verdiepen. Kortom, we gaan zes middagen filosoferen.

GRENZEN

OVER TERREUR EN TERRITORIUM

9 oktober 2016

Over de grenzen van ons weten

Filosoof Immanuel Kant onderzocht de reikwijdte van het menselijk denken en waarschuwde voor de gevaren van zelfingenomenheid.

Inleider: prof.dr.Henk Procee

(filosoof/chemicus – emeritus hoogleraar Universiteit Twente)

13 november 2016

Over territorium

De wereld is reeds in kaart gebracht, er valt niets meer te ontdekken. Dat is de gangbare opvatting. Bram Esser zal echter laten zien dat er nog andere landschappen verborgen gaan onder de direct waarneembare. U krijgt vandaag een cursus ontdekkingsreizen in het alledaagse.

Inleider: drs.Bram Esser

(filosoof/publicist)

11 december 2016

Over positie

Benedictus de Spinoza was een tweede generatie asielzoeker avant la lettre. Hij probeerde het hoofd boven water te houden in een roerige periode in onze vaderlandse geschiedenis. Hij testte de grenzen van wat in zijn tijd betamelijk werd geacht en was niet bang die grenzen ver te overschrijden.

Inleider: prof.dr. Wiep van Bunge

(filosoof – hoogleraar Erasmus Universiteit Rotterdam)

8 januari 2017

Over politiek

Over schaalvergroting: van de ontwikkeling van een familiaal stamverband naar samenleven in een stadstaat naar wereldburgerschap. Over het beheer van het publieke domein en de rol van veiligheid.

Inleider: mr. Arthur Docters van Leeuwen

(jurist/schrijver/topambtenaar)

12 februari 2017

Over bezit

Filosoof Jean Jacques Rousseau stelde in 1750: "Ce n'est pas l'argent qui est l'origine du mal, mais c'est la propriété privée" (niet geld is de bron van alle kwaad, maar het privébezit van grond). Wat is de relatie tussen zijn ideeën en de idealen van de Franse revolutie? Hoe werken deze en dergelijke utopieën tot in onze tijd door?

Inleiders: de Gebroeders Meester:

- *drs. Frank Meester (filosoof, publicist, musicus)*
- *drs. Maarten Meester (filosoof, journalist, publicist)*

12 maart 2017

De lange schaduw van Thomas Hobbes

"De enige hartstocht van mijn leven was de angst", zo heeft een van de grootste intellectuelen van de zeventiende eeuw, de Engelse politieke denker Thomas Hobbes (1588-1679) zich ooit laten ontvallen. En zijn politieke denkrichting destijds kan worden samengevat met het motto 'angst kan men slechts met angst bestrijden': om de angst voor een (religieus gevoede) burgeroorlog te bezweren, moet er een staat zijn die angst inboezemt en zo gehoorzaamheid afdwingt in ruil voor bescherming.

Deze 'oplossing' lijkt vandaag onder andere condities opnieuw actueel, zie

bijvoorbeeld de film Leviathan van Andrew Zvjagintsev over Poetins Rusland en de onmiskenbare bewondering voor deze politicus bij Europees rechts. Tegen deze achtergrond zal Theo de Wit de vraag opwerpen, waarin het eigenlijke gevaar van terreur en een 'populistisch' antwoord daarop voor onze democratische rechtsstaat gelegen is.

Inleider: prof.dr. Theo de Wit

(filosoof/theoloog – hoogleraar Universiteit Tilburg)

WAAR, HOE LAAT EN WAT KOST HET ?

Zondagmiddagen van 13.00 tot 16.00 uu

De Bres, Schoolstraat 4, Leeuwarden

Kosten voor HV leden € 27,50 voor de hele serie, niet-leden betalen € 37,50. Losse lezingen € 7,=

Opgave: Door het bedrag over te maken op rekeningnummer

NL 16 TRIO 0198 3836 65 t.n.v. penningmeester V Fryslân, onder vermelding van 'Filosofie XXV'. Het bankafschrift het bewijs van betaling; we geven geen deelnamebewijzen. Het is ook mogelijk om contant te betalen aan de zaal.

Informatie:

Werkgroep Filosofie Humanistisch Verbond Fryslân:

De Tange 5, 915L Raard 0519-222022 hvfryslan@gmail.com

www.humanistischverbond.nl

Filosofiecafé

FRYSLÂN

Menselijk
is de wereld niet
omdat ze door mensen
vervaardigd is,
maar ze wordt pas
menselijk als ze
onderwerp
van gesprek is.

Hannah Arendt

TRESOAR **GYBERT JAPICK SEAL**
20.00 UUR **ZAAL OPEN 19.30 UUR**

De afdeling Fryslân organiseert een aantal keren per jaar een filosofiecafé in Leeuwarden in samenwerking met Tresoar, de Remonstranten in Leeuwarden en Tûmba. In het najaar van 2016 zijn er lezingen en gesprekken met Marjo Buitelaar, Jan Flaming en Bert Keizer.

woensdag 14 september 2016 **MARJO BUITELAAR**
dinsdag 25 oktober 2016 **JAN FLAMING**
dinsdag 13 december 2016 **BERT KEIZER**

Filosofie raakt onze emoties, spiritualiteit, fysiek welbevinden en denken. In welke wereld willen we leven en wat doen we daar zelf voor? Filosofie helpt bij het vinden van nieuwe richtlijnen, bij keuzes die we maken en het creëren van onze eigen realiteit.

Bij het Filosofiecafé draait het om plezier, inspiratie, uitwisseling en verbinding.

Filosofiecafé Fryslân bestaat uit een informeel netwerk dat bijeenkomsten organiseert.

Wilt u op onze maillijst, zodat u altijd onze nieuws ontvangt? Of wilt u actief worden in het netwerk?

Email: filosofiecafefryslan@gmail.com

TRESOAR

Tûmba
DEE GRINZEN

Remonstranten
Gemeente Leeuwarden

Fryslân
HVMANISTISCH
VERBOND

Beleef
SCHRIJF

De drie monotheïstische religies afkomstig uit het Midden Oosten delen grotendeels de verhalen over openbaringen van dezelfde almachtige God. Daarnaast reiken ze de gelovigen een samenhangend systeem van waarden en normen aan om naar te leven. Culturele en religieuze tradities zijn zozeer vervlochten, dat veel van die ethische richtlijnen ook deel uitmaken van het wereldbeeld en handelen van mensen die niet (meer) gelovig zijn.

Naarmate meer moslims deel gaan uitmaken van de Nederlandse samenleving, krijgt ook het maatschappelijke leven hier te maken met in

MEKKA ALS MOREEL BAKEN

de islamitische traditie gewortelde opvattingen over ethisch correct gedrag. Wat weten we daar eigenlijk van, behalve de karikatuur die er vaak van wordt geschetst?

Daarover vertelt MARJO BUITELAAR hoogleraar Hedendaagse Islam aan de faculteit Godgeleerdheid & Godsdienstwetenschap van de Rijksuniversiteit Groningen.

De tweede week van september 2016 vindt de jaarlijkse hajj of bedevaart naar Mekka weer plaats. Miljoenen moslims komen samen om in de voetstappen van de profeet Mohammed te treden. Het gezamenlijk rondlopen om de Ka'ba, het kubusvormige gebouwtje op de binnenplaats van de Grote Moskee in

Mekka, symboliseert de eenheid en gelijkheid van de wereldwijde gemeenschap van Moslims. Naast deze zgn. *tawaaf* voeren de pelgrims tal van andere rituelen uit die verwijzen naar episodes uit het leven van Abraham, Hagar, Ismael en de profeet Mohammed. Op deze manier incorporeren zij letterlijk en figuurlijk de morele lessen uit de verhalen over deze rolmodellen uit de islamitische geschiedschrijving. Van moslims die de bedevaart hebben volbracht, wordt verwacht dat zij na terugkeer een voorbeeldig moreel leven leiden. Wat gezaghebbende interpretaties van de hajj-rituelen zijn, hoe pelgrims met verschillende culturele en sociale achtergronden die morele lessen vertalen naar hun eigen leven en welke spanningen zich voordoen tussen ideaal en praktijk staan centraal in deze lezing over Mekka als moreel baken.

We leven in een tijd waarin duizenden mannen, vrouwen en kinderen op de vlucht voor allerlei vormen van ellende (oorlogsgeweld, armoede, hongersnood) op onze deur kloppen. Er wordt van ons gastvrijheid, ja liefde voor de vreemdeling verlangd. Vanzelfsprekend toch? Of niet?

Deze avond een verkenning van het begrip Gastvrijheid met de filosoof Jan Flameling.

GASTVRIJHEID

Op deze avond wil Jan Flameling ons kennis laten maken met wat verschillende filosofen in de westerse en oosterse denktradities onder gastvrijheid verstaan. Hij zal (kort) wat vertellen over de opvattingen van Jacques Derrida, het soefisme, het boeddhisme en het Afrikaanse ubuntu denken over gastvrijheid. Met de presentatie van deze opvattingen wil hij tevens een aanzet geven voor onderzoek naar de mogelijke betekenis van dat denken voor onze eigen opvattingen over gastvrijheid. Wat betekent gastvrijheid voor ons? Wat ervaren we zelf in gastvrijheid? Kan je oefenen in gastvrijheid? Is het een noodzakelijke voorwaarde voor gastvrijheid om je niet alleen verbonden te weten, maar ook te kunnen voelen met de ander? En wat vraagt dat dan van ons?

JAN FLAMELING

studeerde wijsbegeerte in Groningen, Keulen, Berkeley en Amsterdam. In maart 1994 richtte hij het Filosofisch Bureau Ataraxia op. Sindsdien organiseert hij ‚denkvakanties‘ in Griekenland, India en Jordanië en seminars filosofie in Nederland. Ook geeft hij workshops aan organsatieadviseurs en medewerkers in de gezondheidszorg. Hij verzorgt cursussen aan de Internationale School voor Wijsbegeerte in Leusden.

Dinsdag 25 oktober 2016
Tresoar, Boterhoek 1 Leeuwarden

*Aanvang 20.00 uur,
zaal open vanaf 19.30 uur.*

Hoe ziet Bert Keizer de mogelijkheden voor de oude(re) mens om authenticiteit te bewaren in de afhankelijkheid in de zorg? Kan de samenleving groeien naar een nieuwe spirituele cultuur, waarin we anders omgaan met kwetsbare medemensen? Kan filosofisch gedachtegoed ons inspireren of helpen bij medisch-ethische vraagstukken als euthanasie. En wat is daarbij de invloed van religie en verschillende culturen?

Bert Keizer is een niet-religieus onafhankelijk denker die medisch-ethische

HELPT FILOSOFIE EIGENLIJK? HEB JE ER IETS AAN?

Bert Keizer:

Ik moet je iets verklappen:

Stoa - Seneca - Goethe - Schopenhauer - Darwin - Frege - Proust - Levinas - Wittgenstein - Russell - Beckett - Quine - Sartre - Margalit - je hebt er niks aan als je lijdt.

Ze zijn wel heerlijk om te lezen als je niet lijdt en er over denkt wat zou helpen als je gaat lijden. Er bestaan geen filosofisch getinte wapens tegen het tijdelijksheids-besef waaronder we allemaal gebukt gaan. En dat is maar goed ook, want anders zouden mensen die zonder filosofische kennis of belangstelling door het leven gaan een betreuwenswaardige meerderheid zijn (ik schat 99,9% van alle Nederlanders als filosofisch volkomen onberoerd) Dat is mogelijk een overdrijving, want 0,1% is nog altijd 17.000 Nederlanders.

Wat mijn werk voor de levenseinde-kliniek betreft: ook daar is filosofie volkomen afwezig

BERT KEIZER

studeerde filosofie in het Engelse Nottingham en medicijnen in Amsterdam. Na zijn artsenexamen in 1981 werkte hij korte tijd in Kenia. Daarna werkte hij als verpleeghuisarts in Amsterdam. Hij publiceerde een aantal boeken over de dagelijkse praktijk in verpleeghuizen en over euthanasie en hulp bij zelfdoding. Hij schrijft columns in Medisch Contact en het dagblad Trouw.

Dinsdag 13 december 2016
Tresoar, Boterhoek 1
Leeuwarden
Aanvang 20.00 uur,
zaal open vanaf 19.30 uur.
Entree € 5,=

CURSUS

De cursus **"Inleiding tot het Humanisme"** wordt dit najaar weer gegeven in Leeuwarden door Patricia Biering.

Toegankelijk voor leden (€65,00) en niet leden (€ 95,00).

De data zijn dinsdag 1,8,15, 29 oktober 2016.

Van 19.30 -22.00 uur

In het gebouw van Tresoar, Boterhoek 1 in Leeuwarden.

Parkeergarage Oldehove is aan de overkant van de straat.

Graag aanmelden via de landelijke website van het Humanistisch Verbond afdeling Cursussen.

THEMADAG

Ook komt er dit najaar weer een **"themadag"** met Jeroen Bartels uit Groningen.

De datum en het thema wordt nog nader vast gesteld maar valt op een maandag.

Toegankelijk voor leden en niet leden. Nadere informatie volgt € 10,00 p.p.

Kurios kerk. Julianalaan 38. Leeuwarden

ONCE IN A LIFETIME

We leven maar één keer. Ons bestaan en dat van de mensen om ons heen is tijdelijk, eenmalig, uniek en onomkeerbaar. Ook al proberen we de regie over leven en dood in handen te houden, op vergankelijkheid hebben we geen invloed. Maar is dat erg en hoe kun je nadenken over de tijd die rest?

Vergankelijkheid staat in deze cursus centraal. Met lichtvoetige diepgang treden we het thema tegemoet. Vergankelijkheid gaat namelijk niet

alleen over 'eindigheid' - verval, dood en verlies - maar ook over een doorlopend proces van verandering en vernieuwing. We roepen de wijsheid in van denkers als René Gude, Irvin Yalom, Ton Vink, Christa Anbeek en Joep Dohmen. En kijken naar film en beeldende kunst. Maar deelnemers benutten vooral elkaars ervaring en wijsheid tijdens verschillende opdrachten en denkoefeningen.

Na de cursus kun je beter met vergankelijkheid omgaan en praat je er gemakkelijker over.

Als u belangstelling heeft voor de cursus **Once in a Lifetime** willen we die graag weer organiseren in het voorjaar 2017.

Graag uw belangstelling kenbaar maken aan
Anjawouters72@gmail.com

10 JAAR NACHT IN FRYSLÂN
2017

NACHT VAN DE FILOSOFIE FRYSLÂN

In 2017 vieren we ons 10 jarig Jubileum!

Het Humanistisch Verbond afdeling Fryslân is een van de belangrijkste partijen en sponsors van dit initiatief sinds 2007.

Volop nieuwe ideeën cirkelen er rond in het vooruitzicht van dit tweede lustrum en Leeuwarden Culturele Hoofdstad in 2018.

De werkgroep buigt zich over het karakter en het thema van De Nacht. Friesland verdient het zeker om een goed inhoudelijk programma te hebben dat bijdraagt aan het intellectuele klimaat in de provincie.

Naast het bestuur van de provincie, de gemeente Leeuwarden en diverse andere organisaties ondersteunt dan ook tegenwoordig de University Campus Fryslân (een faculteit/afdeling van de RUG) dit bijzondere festival.

Maar naast de trouwe bezoekers van de Nacht willen we ook interesse wekken bij een breder en een jonger publiek. Ook bij mensen voor wie filosofie geen dagelijkse kost is.

We hebben inmiddels contacten met diverse partners die mee willen denken en mee willen financieren om een divers en uitgebreid programma samen te stellen.

Zij komen niet uit de kring van de traditionele bezoekers maar willen graag participeren in het inhoud en vorm geven aan een iets ander karakter van de Nacht.

Zo zal ook de directeur van De Neushoorn, het nieuwe jongerenpopcentrum, mee doen.

We houden jullie zeker op de hoogte.

Anja Wouters

Voorzitter Werkgroep Nacht van de Filosofie Fryslân

AFSCHEID VAN DE PENNINGMEESTER IN FRYSLÂN

Na een goed jaar werkzaam in de functie van penningmeester, heb ik na lang wikken en wegen besloten mijn functie neer te leggen.

De reden dat ik mijn functie beschikbaar stel is niet gelegen in financiële rampen, of onverenigbare meningen binnen het bestuur. De reden is gelegen in het hebben van een baan. De vorige penningmeester, Thijs van Gunst had me gevraagd zijn taak over te nemen op het moment dat ik al twee en half jaar werkloos was. Kort na mijn jawoord kreeg ik een baan.

Waar het in eerste instantie leek een tijdelijke baan te zijn is dat steeds verlengd en bleek het penningmeesterschap me in het afgelopen jaar een te zware belasting naast alle andere taken die ik op me heb genomen en die op mijn pad kwamen. Daarom stop ik.

Het HV Fryslân is daarom op zoek naar een nieuwe penningmeester. Ik zal na de zomervakantie de taak uit handen geven.

Lijkt het u een uitdaging deze functie over te nemen, dan wacht u een financieel gezonde afdeling, met voldoende middelen om mooie nieuwe plannen te ontwikkelen en te bekostigen.

Dineke Bos

LEDENSERVICE EN BEZOEKJES

Voor leden, door leden!

Jac König, Sake van der Kloet en Roeleke Naber bellen af en toe leden met de vraag of men een bezoekje bij een medelid van het HV zou willen afleggen of dat men zelf behoefte heeft aan een bezoekje. Het zijn niet 'zomaar bezoekjes'. Er komt een 'levensding' ter sprake, een dilemma of een vraag over een waarde -met soms een bijpassende norm die ter discussie staat.

Goede gesprekken dus. Van mens tot mens. Van humanist tot humanist.

Als u nog niet gebeld bent, kunt u zelf natuurlijk ook het initiatief nemen. Handig om te weten dat u Jac kunt bellen voor de postcodes 8441 -8899, Sake voor de postcodes 8391-8434 en 9109-9296 en Roeleke voor de postcodes 8911-9091. Op de adressenpagina in dit blad vindt u de telefoonnummers.

Leeuwarden
Fryslân
2018

Culturele
Hoofdstad
van Europa

BJUSTERFERSKAAT

Wat is dat! Jawel, dat is een project in het kader van Culturele Hoofdstad 2018. Het betekent bijzondere verscheidenheid, maar èchte Friezen voelen de gevoelswaarde beter aan, dan dat ik het kan vertalen ben ik bang!

In het project zitten mensen van de Raad van Kerken, van Kleurrijk Friesland en dus ook van het Humanistisch Verbond, te weten: Roeleke Naber.

Dit project gaat over geloven en levensbeschouwingen en de bedoeling is dat het een grote 'tentoonstelling' wordt.

Een deel zal te zien zijn in het Fries museum, maar vooral ook kan er van alles via Internet op te roepen zijn en via moderne media. Zodat ook alle Friezen in de hele wereld gemakkelijk van allerlei zaken zoals foto's, filmpjes, speeches en dergelijke kunnen meegenieten.

Het hele project staat nog niet eens in de grondverf, dus er moet nog veel gebeuren. Maar dan weet u alvast dat er een project aan de gang is en in de steigers zal gaan staan. Volgende keer vast meer hierover!

HUMANISTISCHE CONTACTEN

voor een landelijk overzicht van humanistische organisaties: zie www.human.nl

REGIO NOORD

Humanistisch Vormingsonderwijs HVO

Provinciaal contactpersoon Fryslân
Marja Severs, De Fintjes 7
9221 TS Rottevalle 0512-342920
m.severs@hvo.nl
www.humanistischverbond/nl/hvo

Filosofiewerkgroep Fryslân

Ron Muyzer, Raard, 0519 22 20 22
ron@muyzer.nl

Humanitas Assen

Brunelstraat 77, 9404 KB Assen
0592 311 121 assen@humanistas.nl

Humanistisch geestelijk raadslieden

Hermien Kuindersma, 0513 685739
Thongerschans Ziekenhuis Heerenveen

Jan Sipma 0513 616465
Coornhert State Heerenveen

Marcelle Mulder, 0515 570870
Zorggroep Tellens

Agaath Heijboer, 050 3613884 Of 3612030
a.a.heijboer@umcg.nl

Hilda Schipper-batist wo/do 10-16
A.G. Wildervanckhuis

NNCZ/Jannes van der Sleedenhuis
Hoogeveen
Bas van der Sijde, contact: 0528-266944

Humanistische geestelijke verzorging bij

Justitie

Dr. S van Mesdagkliniek, Groningen
Jeannette van der Meijde, 050 5221221
Penitentiaire inrichting Ter Apel
Eva Boer 088-0742165

Praktijk voor geestelijke begeleiding

Mirabelle A. Schaub-de Jong
050-5252253 / 0620732179

Praktijk voor levensvragen

Hilda Schipper-Baptist
Rijksweg 19, 9917 PS Wirdum
0596-571349 (na 19.00 uur)

Huisbezoek afd Groningen

Henny Stada Aak 16, 9606 PZ Kropswolde
0598-320706, hennystada@home.nl
Humanitas Groningen 050-3126000
mip.groningen@humanitas.nl

Bezoekgroepen Fryslân

Zuid West

Jac. Konig, 06 5317 2732, konigjg@hetnet.nl
postcodes 8441-8899

Zuid Oost

Sake van der Kloet 0512 342996 /
0650643629 sake@litsriverranch.com
postcodes 8391-8434 en 9109-9296
Nel Brons 0512-381802
nelengerard@hetnet.nl

Noord Oost

Roeleke Naber, roelekenaber@gmail.com
0517 795018
postcodes 8911-9091

Humanistische uitvaartbegeleiding

0900-9005030 Groningen
0900-3302020 Drenthe
0517 417799 Coördinatie Fryslân

Rouwverwerking Fryslân

Mieke Huizinga 06 5311 8822
Hans Himmelreich 0512 516992
h.himmelreich@hotmail.com

Activiteitencommissie Assen

e-mail: hvassen-
activiteiten@outlook.com
Renée Taal, 06 2332 9758
Jan Kolkman, 0592-413291 / 06-
30888726
Anneke Aangeenbrug, . 0592-421204

STICHTING ABRAHAM VELLINGA

“De stichting heeft ten doel het stimuleren van het vrijwilligerswerk t.b.v. allen die hulp vragen in het territoir van de gemeenschap Leeuwarden en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords”.

Het vetgedrukte stukje tekst kan gelezen worden als “allen die hulp vragen binnen de regio Friesland”.

Het bestuur van de Stichting Abraham Vellinga kan dus vrijwilligersgroepen binnen de gemeenschap Leeuwarden/regio Friesland die actief zijn op het gebied van

- Hulp bij geestelijke problemen (Humanistisch Geestelijk Raadswerk),
 - Humanistische Uitvaart Begeleiding,
 - Rouwbegeleiding en
 - mogelijke andere vrijwilligersactiviteiten
- indien nodig financieel ondersteunen.

Het bestuur is als volgt samengesteld: Sake van der Kloet, voorzitter,
Piet Postma, secretaris, Wouter Jongstra, penningmeester.

Informatie over een mogelijke aanvraag kan ingewonnen worden bij Sake van der Kloet: telefoon 06-50634629.

Een schriftelijke aanvraag kan ingediend worden bij Piet Postma:
Murnserdyk 13-15 8573 WN Mirns.
Eventueel via email: piet@pjpostma.nl

BIJLENGA STICHTING

Kent u mensen die door ziekte of invaliditeit in geldelijke problemen zitten? Of maakt u deel uit van een Bestuur wat met deze mensen te maken heeft? De Bijlenga Stichting (opgericht en begunstigd door een Humanist) zou misschien iets kunnen betekenen.

De formele omschrijving van de doelgroep is als volgt:

“De stichting heeft ten doel het verlenen van financiële steun aan hen, die door lichamelijke of geestelijke gebreken of andere ongunstige omstandigheden tijdelijk of blijvend niet in staat zijn in hun onderhoud te voorzien of de opvoeding of opleiding van hun kinderen te bekostigen alles in de ruimste zin van het woord.

De stichting kan dit doel ook nastreven door financiële steun te verlenen aan instellingen die een doel beogen dat onder de hiervoor staande doelomschrijving van deze Stichting geacht kan worden te zijn begrepen.”

Wilt u meer weten of een aanvraag indienen? Ga dan naar de website van deze Stichting. *Thijs van Gunst*, thijs.johanna@hetnet.nl en *Jan Dijkstra*, jan.dijkstra.mz@gmail.com
Bestuursleden namens het Humanistisch Verbond van de Bijlenga Stichting

Afdelings BESTUREN

FRYSLÂN

Anja Wouters, voorzitter 058-256 21 55
Marjoleine Beers, secretaris en ledenadministratie
hvfryslan@gmail.com p.beers3@upcmail.nl
Roeleke Naber, vrijwilligerscoördinatie
Baukje Scheppink, redactie Schakel,
webmaster 0511 477 083 / 06 3073 4973
baukje.scheppink@gmail.com
penningmeester vacant

ASSEN E.O.

Elzelien van Duyn, voorzitter
0593 543 340 / 06 272 368 89
e.vanduijn@expressief.com
Fieneke Stronkhorst, secretaris
0592 342 720 / 06 213 632 23
secr.hvassen@gmail.com
Johan Meijer, penningmeester
0592 408 063 / 06 2042 6122
penn.hvassen@kpnmail.nl
Ton Koster, bezoek ouderen 0592 314 450
reiger.tk@ziggo.nl
Coos Salomé, communicatiebeleid
0592 345 613 / 06 5393 4207
coossalome@gmail.com
Annette van den Bosch, communicatie
06 5562 2432
vdboschannette@gmail.com

GRONINGEN

Gerard te Meerman, voorzitter, secretaris a.i.
Klooslaan 12, 9721 XN Groningen
g.j.te.meerman@gmail.com
050-525 6544 06 275 808 35
Willem Waard, penningmeester
willemwaard@gmail.com
Lenie Kootstra, lid Leniekootstra@gmail.com
Martijn van Loon, lid vanloonmac@gmail.com
jong hv : gijsboerhout@gmail.com

INHOUD

- 3 SAMEN VERDER
- 5 VAN DE REDACTIE
- 6 HUMANISTISCH VERBOND
CAFÉ EMMEN
- 9 OPINIE
- 15 OVERZICHT ASSEN
- 18 BELEIDSPLAN ASSEN
- 21 METAFORUM ASSEN
- 22 PLATFORM ASSEN
- 25 AGENDA ASSEN E.O.
- 29 LEESGROEP GRONINGEN
- 30 AGENDA GRONINGEN
- 32 STINE JENSEN EN
FRANK MEESTER
- 33 SÚD WEST FRYSLÂN
- 34 FILOSOFIEREEKS FRYSLÂN
- 38 FILOSOFIECAFÉ FRYSLÂN
- 42 ACTIVITEITEN FRYSLÂN
- 45 PENNINGMEESTER
- 46 LEDENSERVICE FRYSLÂN
- 47 BJUSTERFERSKAAT
- 48 NOORD ADRESSEN